

ziekterampjaar 1780 zelfs met een cijfer van 96,6 %. Het percentage was in de negen 10-jarige periodes van 1711-1800 achtereenvolgens: 56,6; 58,6; 57,5; 58,3; 55,2; 55,8; 72,-; 74,6; 65,8.

12) 1730-1740 gemiddeld 144,9 doden per jaar; 1760-1770 gemiddeld 113,2 doden per jaar. Daarna volgde een stijging.

13) Gedoopt werden per jaar gemiddeld 122,2 kinderen; begraven werden 61,39 volwassenen, eveneens 61,39 gedoopte kinderen en 10,12 ongedoopte kinderen.

14) Van de begraven kinderen waren 48 % jongens, 38 % meisjes en 14 % doodgeboren jongens of meisjes. Van de begraven volwassenen waren 49 % mannen en 51 % vrouwen.

15) In het dorp Bergschenhoek en langs de Rottekade bleef het bevolkingspercentage vrij stationair. De Bergweg van Bergschenhoek naar Hillegersberg (de huidige Grindweg), kwam tussen 1632 en 1732 meer in trek. In 1632 werden er 33 huizen geregistreerd, in 1732 114 (nieuwe getimmerten stonden in 1732 bijna uitsluitend in de nabijheid van het dorp Hillegersberg). In het verdere verloop van de 18de eeuw verdwenen er ca. 50 huizen, weliswaar merendeels oude planken veenhuisjes, en slechts 13 nieuwe kwamen er voor in de plaats. Aan het Hillegersbergse einde was evenwel geen teruggang. Naar het noorden toe was de vermindering des te groter.

In het dorp Hillegersberg en ten zuiden hiervan (Bergweg, Zwaanshals, Schie) stonden in 1562 slechts 30 van de 245 huizen. In 1632 stonden 20 van de 325 huizen in het dorp Hillegersberg (in Bergschenhoek 22), in 1732 49 van de 610 en in 1804 57 van de 490. In feite was de toeneming nog groter. In de jaren vóór 1732 was immers een aantal nieuwe getimmerten gebouwd aan de Bergweg, juist benoorden het Dorp (de huidige Grindweg). Langs de Bergweg zuidwaarts (de huidige Straatweg) stonden in 1732 18 huizen (waarvan 8 nieuw), in 1750 40 en in 1804 42. In het Zwaanshals zien we een dergelijk beeld.

16) De Hillegersbergse schoolmeester Willem van den Hoonaard schreef in 1824: „In 1760 trof men in de Ommoordse buurt nog aan 2 bakkers, 1 schoenmaker, 1 kleermaker, 1 timmerman, 2 scheepmakerijen, 3 kruidenierswinkels, 2 slijterijen, 4 bouwerijen, 1 chirurgijn en gezamenlijk ongeveer 40 woningen, waarvan thans nog slechts 7 arbeiderswoningen aanwezig zijn” („Geschiedk. en Topograph. Beschrijving van de dorpen Hillegersberg en Bergschenhoek”, p. 58).

17) In Terbregge en langs de Rottekade is geen spectaculaire verandering waarneembaar, maar ten zuiden van Terbregge steeg het aantal huizen tussen 1732 en 1804 van 21 tot 47 (van ruim 14 % tot bijna 40 % van het totaal-aantal huizen beoosten de Rotte). Nog niet eens hierin begrepen zijn de watermolens, bewoond door de watermolenaars. Bij de aanleg van de tweede boezem, in de 70-er jaren van de 18de eeuw, werden er alleen al in Spiegelnisse 8 nieuwe molens gesticht.

18) Blijkens de antwoorden, binnengekomen op een Aanschrijving van de Municipaliteit d.d. 4 oct. 1798, telde de geref. kerk van Hillegersberg 2068 zielen, de geref. kerk van Bergschenhoek 410 zielen en de rooms-kath. kerk van Bergschenhoek 620 leden, woonachtig onder het ambacht Hillegersberg. In een Rapport van een Commissie uit de